

Afscheid van Han ten Broeke (VVD)

Uitgesproken door Khadija Arib

4 september 2018

Geachte heer Ten Broeke, beste Han,

Vandaag nemen we opnieuw afscheid van iemand die nog veel langer door had willen gaan als Tweede Kamerlid.

Van wie de ambities v rder reikten.

Maar: in dit vak leef je in een glazen huis en is integriteit de hoogste norm waar alle Kamerleden aan moeten voldoen.

En als die integriteit in twijfel wordt getrokken, raakt dat niet alleen jouzelf, je omgeving en je partij, maar ook de politiek als geheel.

Het is ontzettend jammer dat dit je afscheid moet tekenen.

Jij die zoveel hebt betekend voor deze Kamer.

Ik wil ook daar even bij stilstaan.

Ik ken niemand die z  vroeg politiek geëngageerd was als jij.

Je zat nog maar net op de middelbare school toen je politieke bewustzijn werd gewekt.

Anders dan je leraren op school was je vóór kruisraketten.

Dat was in 1982.

Je was toen dertien jaar oud.

Zelfs te jong voor de jongerenafdeling van je partij, de JOVD.

Dus werd je maar meteen lid van de 'volwassenen-VVD'.

"Een beetje gênant en ongezond" heb je die interesse in de politiek later genoemd.

Gelukkig kon je ook goed voetballen – dat past meer bij dertien jarige jongens.

Je werd Kamerlid in 2006.

Je kwam uit Brussel, waar je werkte.

In 2004 deed je al een gooi naar een zetel in het Europees Parlement.

Je viel op door het grote aantal voorkeursstemmen – bijna 20.000 – en een kleurrijke campagne met een grote truck in Twente.

Maar ondanks het grote aantal voorkeusstemmen zat een zetel er niet in;

daarvoor had de partij te weinig stemmen gekregen.

Je stelde je kandidaat voor de Tweede Kamer omdat je vond dat Europa een beter lot verdiende dan na het referendum in 2005.

In je maidenspeech zei je: "Het is mogelijk om Europa weer vrienden te laten worden met de burgers."

Je internationale oriëntatie is altijd als een rode draad door je politieke leven blijven lopen.

Vanuit de oppositie speelde je een hoofdrol in het realiseren van twee grote veranderingen, waarvan één zelfs het Verdrag van Lissabon haalde.

Dat was je voorstel voor de invoering van de oranje kaart, dat met succes werd uit-onderhandeld door toenmalig premier Balkenende.

En je verrijkte ons eigen instrumentarium met het zogenaamde 'parlementair behandelvoorbehoud', waarvoor je een amendement indiende.

Je voerde kort het woord over cultuur en legde de basis voor de 'Geefwet' – iets waar je zelf heel trots op bent. Daarna werd je voorzitter van de commissie voor Defensie.

Een commissie die tot jouw grote schrik werd bemenst door woordvoerders als Raymond Knops Ronald Vuijk, die beroepsmilitair waren geweest of in ieder geval in militaire dienst waren geweest.

Jij had die ervaring niet.

Je had geen idee van de verschillen tussen een majoor en een generaal, en wist niets van al die rangen, emblemen en sterren, of hoe je iemand uit de krijgsmacht moest toespreken.

Maar je hebt er alles aan gedaan om dat te leren.

En dat heb je zo snel gedaan dat iedereen dacht dat jij ook een beroepsmilitair bent geweest.

Je wist dat mooi te verbloemen.

Je was op je best als je met de commissie voor Defensie een bezoek bracht aan onze troepen in het buitenland.

Met Harry van Bommel heb je eens een nacht in een container in Afghanistan doorgebracht.

Op een gegeven moment deed jij je schoenen uit, en toen ging het mis tussen jullie.

Want jij had geitenwollen sokken aan, waar Harry gelijk op afknapte.

Hij heeft je er altijd mee gepest.

En dat was niet de enige keer dat Harry je voor de gek hield.

Er was ook die keer dat er een debat van de commissie Buitenlandse Zaken plaatsvond, op de dag dat Chávez, de president van Venezuela, was overleden.

Het debat was al begonnen toen jij binnenkwam en naast Harry ging zitten.

Joël Voordewind was aan het spreken, Harry was ook al geweest.

Hij fluisterde jou toe dat iedereen z'n inbreng was begonnen met condoléances.

Toen jij het woord kreeg begon je dan ook met het uitspreken van je diepste medeleven.

Namens het hele Nederlandse parlement en volk condoleerde je Venezuela met het grote verlies.

Harry fluisterde je toe dat hij een grap had gemaakt, maar je ging maar door en was niet meer te stoppen.

In de Kamer en daarbuiten liet jij je vaak van een vriendelijke, innemende en diplomatieke kant zien.

Die kant van je karakter zag je terug in je werkkamer, die je als een ware diplomaat hebt ingericht, met grote lederen fauteuils en veel donker hardhout.

Maar, bekende je in een interview: die Chesterfield stoelen kocht je voor een zacht prijsje op Marktplaats. En zoals je zelf zegt: ze zitten voor geen meter.

In die werkkamer kwam er een ereplek voor je persoonlijke held, John F. Kennedy.

Maar ook Martin Luther King, Nelson Mandela en president Obama sierden de wanden.

Tot afgrijzen van sommige van je VVD-collega's.

Diplomaat, dat was je ook toen je zo'n zes jaar geleden een hoofdrol speelde in een geheime vredesoperatie tussen Israël en Palestina.

Je hebt daar nooit veel over willen loslaten, maar je schijnt een graag geziene gast te zijn in zowel de residentie van de Palestijnse president als de Israëlische premier.

En na de vreselijke zomer van 2014 bewees je in het MH17-dossier dat je je woorden ook partij-overstijgend kunt kiezen.

Je vertegenwoordigde ons parlement dat jaar voortreffelijk tijdens de Parlementaire Assemblee van de NAVO in Den Haag.

Honderden buitenlandse collega's werden hier ontvangen in het jaar waarin de ramp met vlucht MH17, de situatie op de Krim en de oorlog in Oekraïne de agenda van de internationale politiek beheersten. Politiek met een opgeheven vinger, daar moet je niets van hebben.

Niet effectief, vind je.

Maar, is je stellige overtuiging, ook met een opgestoken middelvinger bereik je in internationaal opzicht niks.

Beste Han,

Ik weet dat je met pijn in je hart uit de nationale politiek vertrekt.

Het heeft je van jongs af aan gegrepen.

Maar, zoals je in een interview ooit zei:

“In Den Haag werk ik, maar het is niet mijn thuis.

Dat is Twente.

Dat is mijn ankerplaats.”

Ik weet natuurlijk niet of je terugkeert naar Twente (Ambt Delden), of wat er verder op je pad zal komen. Maar dat er méér is dan Den Haag, dat is bemoedigend.

Je ellenlange interrupties zal ik een beetje missen, maar vooral jouw kennis, kunde en ervaring gaan we missen.

Dank je wel voor je enorme inzet in de afgelopen jaren. Het ga je goed.